

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2015

KWAZULU-NATAL

PUNTE: 120

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 20 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A:	Leesbegrip	(30 punte)
AFDELING B:	Opsomming	(10 punte)
AFDELING C:	Taalstrukture en -konvensies	(40 punte)
AFDELING D:	Letterkunde	(40 punte)

2. Beantwoord AL die vrae.
3. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.
4. Trek 'n streep ná elke afdeling.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
6. Laat 'n reël na elke antwoord oop.
7. Gee besondere aandag aan spelling en sinsbou.
8. Voorgestelde tydsindeling:
AFDELING A:	50 minute
AFDELING B:	30 minute
AFDELING C:	40 minute
AFDELING D:	30 minute
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP**VRAAG 1****TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL**

Lees die tydskrifartikel hieronder en beantwoord die vrae.

SOKKER

1. In Suid-Afrika is sokker die sport met die meeste ondersteuners. Dit beteken meer mense gaan kyk na sokkerwedstryde as na enige ander sportsoort. Een van die hoogtepunte in ons land se sokkergeskiedenis was die FIFA-Wêreldbekertoernooi wat in 2010 in Suid-Afrika gehou is. Dit was die eerste keer dat hierdie toernooi in Afrika gehou is.

2. Omdat die FIFA-Wêreldbekertoernooi in Suid-Afrika gehou is, is party van ons sokkerstadions verbeter. Daar is ook 'n paar nuwe stadions gebou. Vandag het ons tien moderne stadions in Suid-Afrika. Die grootste stadion is Soccer City, wat naby die sokkermal Soweto geleë is. Hierdie stadion lyk soos 'n Afrika-kalbas en het plek vir amper 95 000 mense.

3. Vanaf 1966 het elke FIFA-Wêreldbekertoernooi 'n eie gelukbringer. In 2010 was Suid-Afrika se gelukbringer 'n luiperd met die naam Zakumi. Hierdie naam is 'n tipiese Afrika-naam. Die "ZA" in Zakumi dui op Suid-Afrika en "kumi" in Zakumi beteken "tien" in verskeie Afrika-tale. Zakumi is 'n vriendelike, geel luiperd met groen hare.

Zakumi

4. Daar is verskillende soorte sokkerballe. Die beste sokkerballe word met sintetiese leer oorgetrek. Die bal wat in 2010 gebruik is, het 'n Afrika-motief gehad. Die naam van hierdie bal, Jabulani, beteken "om bly te wees/om te vier" in Zoeloe. Die bal is met 11 kleure versier om Suid-Afrika se 11 amptelike landstale en die 11 spelers in die sokkerspan te simboliseer. Hierdie bal het net 8 panele. Die panele is vasgesmelt en nie vasgewerk, soos wat met die meeste sokkerballe gedoen word nie.

5. Die heel eerste paar sokkerstewels is in 1526 vir die koning van Brittanje gemaak om sy voete teen beserings te beskerm. Daarna het sokkerstewels baie verander. Die meeste fabriek wat sokkerstewels maak, gebruik beesleer. In 1956 het Adidas kangarooleer begin gebruik, want dit is ligter en sterker as beesleer. Die Goue Stewel-prys is 'n goue stewel wat aan die persoon gegee word, wat in 'n Wêreldbekertoernooi die meeste doele skop. Dit is die eerste keer in 1930 aan 'n speler van Uruguay toegeken.

6. Sokkerhemde is eers van katoen gemaak, maar deesdae word dit van 'n poliëster-maasstof gemaak. Hierdie sintetiese materiaal is lig en kan maklik asemhaal. Elke sokkerspan se hemp is 'n ander kleur. Praat ons van "Orlando Pirates", dink ons aan swart. "Mamelodi Sundowns" is weer geel.

7. Vir baie Suid-Afrikaners is sokker deel van hulle lewens. Die kleurrike vuvuzelas is van lankal af deel van die Suid-Afrikaanse sokkerkultuur. Niemand weet presies waar die naam, vuvuzela, vandaan kom nie. Party mense meen dit kom van die Zoeloe-woord wat “maak geraas” beteken. Ander mense sê dit kom van die “vuvu”-klank. Die voorvader van die vuvuzela was ’n koedoe-horing wat deur mense in Afrika geblaas is om mense bymekaar te roep. Deesdae word vuvuzelas van plastiek en selfs seebamboes gemaak.
8. Baie spelers, afrigters en ondersteuners van oorsese spanne hou nie van vuvuzelas nie. Hulle sê die geraas pla die spelers en maak mense se ore seer. In ons eie land gee vuvuzelas lewe aan sokkerwedstryde en moedig ons land se spelers aan. Dit maak sokker in Suid-Afrika uniek!

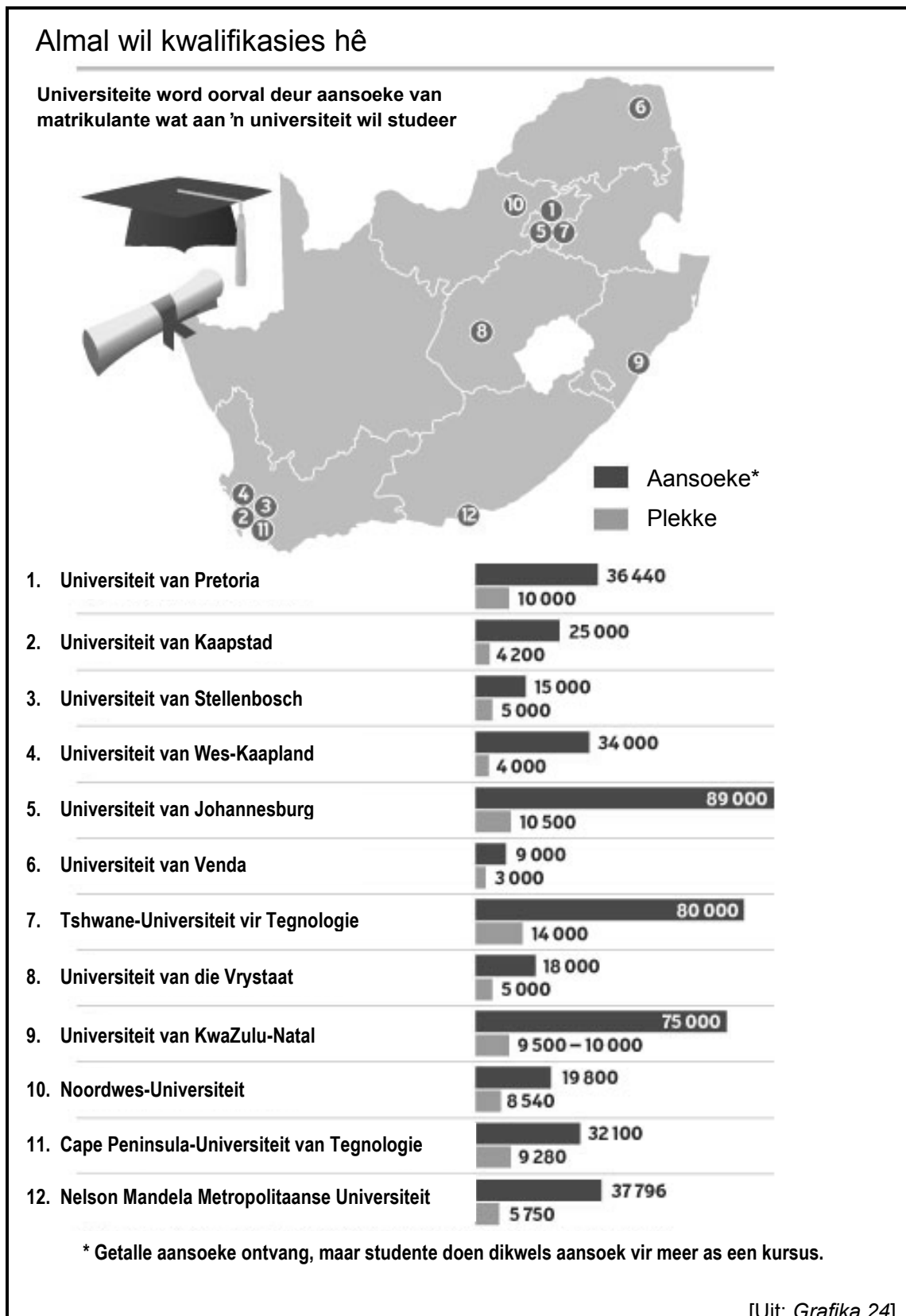
[Verwerk uit: *Huisgenoot Skooltake*]

- 1.1 In watter jaar is die FIFA-Wêreldbekertoernooi in Suid-Afrika gehou? (1)
- 1.2 Waarom was die FIFA-Wêreldbekertoernooi ’n hoogtepunt vir die hele Afrika? (1)
- 1.3 Voltooi die onderstaande sin deur die GETAL uit paragraaf 2 in te vul.
Soccer City is die grootste van ... (hoeveel) moderne stadions in Suid-Afrika. (1)
- 1.4 Waarom kan ’n mens sê dat Soccer City-stadion se vorm by die Afrika-kultuur pas? (1)
- 1.5 Watter EEN woord in paragraaf 2 sê vir ons dat die mense van Soweto baie van sokker hou? (1)
- 1.6 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer (1.6) en die letter (A–D) neer.
In ... is gelukbringers vir die eerste keer by FIFA-Wêreldbekertoernooie gebruik.
A 1930
B 1956
C 1966
D 2010 (1)
- 1.7 Sê waarvoor die “Za” en die “kumi” in die naam, *Zakumi*, staan. (2)
- 1.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer (1.8) en die letter (A–D) neer.
Waarmee word goeie sokkerballe oorgetrek?
A Beesleer
B Kangarooleer
C Poliëster-maasstof
D Sintetiese leer (1)

- 1.9 Wat simboliseer die 11 kleure van die Jabulani-bal? Noem TWEE dinge. (2)
- 1.10 Die naam van die bal, Jabulani, beteken “om bly te wees/om te vier”.
Waarom, dink jy, was dit ’n goeie naam vir die bal? (1)
- 1.11 Waarom is die eerste paar sokkerstewels vir die Britse koning gemaak? (1)
- 1.12 Hoekom is dit beter om sokkerstewels van kangarooleer te maak? Noem EEN rede. (1)
- 1.13 Watter prys word by ’n Wêreldbekertoernooi toegeken aan die persoon wat die meeste doele skop? (1)
- 1.14 Waarom, sal jy sê, is dit nodig dat elke sokkerspan sy eie kleur moet hê? (1)
- 1.15 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.
(Poliëster-maasstof/Katoen) is ’n swaarder materiaal en haal nie so maklik asem nie. (1)
- 1.16 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer (1.16) en die letter (A–D) neer.
Sokker is vir baie Suid-Afrikaners meer as net ’n sport; dit is ...
A tyd om vuvuzelas te blaas.
B deel van hul leefwyse.
C iets wat hulle anders maak.
D ’n kans om hulle sokkerhemde te dra. (1)
- 1.17 Haal EEN woord uit paragraaf 7 aan waaruit ons kan aflei dat vuvuzelas verskillende kleure het. (1)
- 1.18 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer (1.18) en die letter (A–D) neer.
Waarom het die mense in Afrika vantevore op koedoehorings geblaas?
A Om mense bymekaar te roep.
B Om voorvaders te roep.
C Om ’n geraas te maak.
D Om gees by sokkerwedstryde te skep. (1)
- 1.19 Alle vuvuzelas word van plastiek gemaak.
Sê of hierdie stelling WAAR of ONWAAR is en motiveer jou antwoord met ’n aanhaling uit paragraaf 7. (1)
- 1.20 Waarom hou buitelandse spelers en ondersteuners nie van vuvuzelas nie? Noem TWEE redes. (2)
- 1.21 Dink jy dit is reg dat ondersteuners vuvuzelas by sokkerwedstryde in Suid-Afrika mag blaas? Sê JA of NEE en motiveer jou antwoord. (1)

TEKS B: VISUELE TEKS

Bestudeer die teks hieronder en beantwoord die vrae.

- 1.22 Watter universiteit in Suid-Afrika het die minste plek vir nuwe eerstejaars? (1)
- 1.23 Watter universiteit in Suid-Afrika ontvang die meeste aansoeke? (1)
- 1.24 Watter provinsie in Suid-Afrika het die meeste universiteite? (1)
- 1.25 Waarom sal jy sê dat hierdie prentjies 'n goeie manier is om universiteitskwalifikasies voor te stel? Skryf 'n rede vir elke prentjie se gebruik.

Kap**Sertifikaat**

- 1.26 Hoekom, dink jy, is dit makliker om die inhoud van hierdie teks in 'n grafiek te lees, as in 'n teks wat geskryf is? (1)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2****TEKS C: ROBBENEILAND**

- Som die **BELANGRIKSTE FEITE** oor **ROBBENEILAND** in SEWE SINNE op.
- Skryf die SEWE feite PUNTSGEWYS neer.
- Nommer die sinne van 1 tot 7.
- Jou opsomming mag nie langer as 60 woorde wees nie.
- Dui die KORREKTE getal woorde aan die einde van die opsomming aan.

ROBBENEILAND

'n Eiland is 'n stuk land wat aan alle kante deur water omring word. Naby Kaapstad is 'n klein eilandjie, Robbeneiland.

Deur die jare het mense verskillende name vir die eiland gegee. Die naam, Robbeneiland, is vir die eiland gegee omdat daar so baie robbe op die eiland is.

Daar is nie net robbe op die eiland nie. Daar is ook verskillende soorte voëls, soogdiere en reptiele op die eiland.

Baie lank terug was Robbeneiland 'n plek waarheen melaatse mense gestuur is. Melaatse mense kon nie tussen ander mense woon nie omdat die siekte aansteeklik was.

Tot nie te lank gelede nie, was Robbeneiland 'n tronk vir politieke gevangenes. Wyle Nelson Mandela was 27 jaar lank 'n gevangene in hierdie tronk. Die laaste politieke gevangenes het die eiland in Mei 1994 verlaat.

Baie mense wat ons land besoek, wil graag Robbeneiland toe gaan. Daar is twee bote wat toeriste vanaf Kaapstad na die eiland vervoer. Toeriste kan die hele eiland besigtig; ook die Robbeneilandmuseum wat op 1 Januarie 1997 geopen is.

In 1999 is Robbeneiland tot 'n wêrelderfenisgebied verklaar. Almal moet saamwerk om hierdie eiland vir die nageslag te bewaar.

[Verwerk uit: *Sien Suid-Afrika Visuele Feite*]

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**VRAAG 3****TEKS D: ADVERTENSIE**

Kyk na die advertensie hieronder en beantwoord die vrae.

Beeld KLIËNTEDIENSLYN Het jy enige navrae oor die aflewering van jou koerant Stuur jou navraag na: intekenare.noord@media24.com. Skakel 0861 233 531 of SMS die sleutelwoord NAVRAE BEELD na 36569. SMS'e kos R1,50. Beeld wag op jou oproep.	Ses van die bestes. Elke week. kry Beeld

[Uit: *Beeld*, 25 Oktober 2013]

- 3.1 Kies die korrekte ANTWOORD. Skryf slegs die vraagnommer (3.1) en die letter (A–D) neer.

Watter SKRYFTEKEN word in die woord “Kliëntedienslyn” gebruik?

- A Kappie
- B Deelteken
- C Koppelteken
- D Aksentteken

(1)

- 3.2 Skryf die sin oor en vul die LEESTEKEN in wat uitgelaat is.

Het jy enige navrae oor die aflewering van jou koerant

(1)

- 3.3 Kies die korrekte WOORD tussen hakies.

Beeld is 'n bekende (tydskrif/nuusblad).

(1)

- 3.4 Die woord “oproep” bestaan uit die volgende LETTERGREPE: op–roep.
Verdeel nou die woord “sleutelwoord” in LETTERGREPE. (1)
- 3.5 Waarom word *Beeld* met ’n hoofletter geskryf? (1)
- 3.6 Hoekom gebruik die adverteerder die voornaamwoorde “jy” en “jou” in die advertensie? (1)
- 3.7 Hoe word die naam van die adverteerder in die advertensie uitgelig? (1)
- 3.8 Gee EEN WOORD vir die woorde tussen hakies.
Beeld se lesers kry (elke week) ses koerante. (1)
- 3.9 Hoekom, dink jy, lê daar ’n bril op die gevoude koerant? (1)
- 3.10 Wat bedoel die adverteerder met “Ses van die bestes”? (1)
- [10]**

VRAAG 4**TEKS E: SPOTPRENT**

Kyk na die prent hieronder en beantwoord die vrae.

[Uit: *Weg*, September 2012]

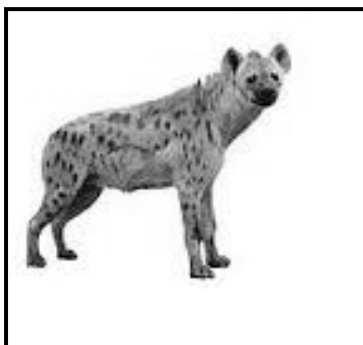
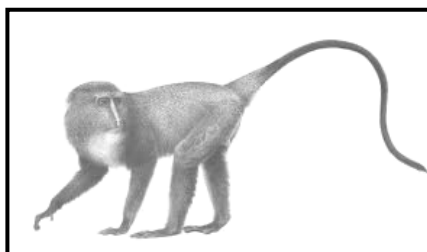
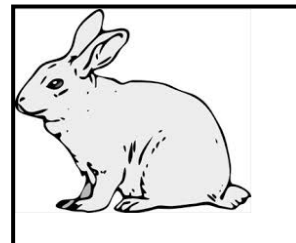
- 4.1 RANGSKIK die groepe woorde tussen hakies in die korrekte volgorde.
Die haarkapper werk (in die haarsalon) (elke dag) (hard).
Begin só: Die haarkapper werk ... (1)
- 4.2 Gee die MANLIKE VORM van die woord tussen hakies.
Ek sny die graagste (dogters) se hare. (1)
- 4.3 Gee die korrekte SAMESTELLING van die woorde tussen hakies.
Ek hou my kam en my skêr hier in my (baadjie + sak). (1)
- 4.4 Gee die VERKLEININGSVORM van die woord tussen hakies.
Het Oom nie 'n klein (skêr) nie? (1)
- 4.5 Skryf die sin in die INDIREKTE REDE oor.
Simon sê: "Die skêr is baie groot en skerp."
Begin só: Simon sê dat ... (1)
- 4.6 Kies die korrekte ANTWOORD tussen hakies.
"My skêr is skerp, maar nie so skerp soos my vrou se tong nie."
Die onderstreepte sinsdeel is 'n voorbeeld van (letterlike/figuurlike) betekenis. (1)
- 4.7 Kies die korrekte BETEKENIS van die onderstreepte uitdrukking. Skryf slegs die vraagnommer (4.7) en die letter (A–D) neer.
Simon het geen bang haar op sy kop nie.
A Simon het baie hare.
B Simon is 'n bietjie bang.
C Simon is baie bekommerd.
D Simon is 'n dapper seun. (1)
- 4.8 Kies die korrekte VRAAGWOORD uit die raampie sodat die onderstreepte gedeelte van die sin die antwoord is. Skryf die hele sin uit.

Waarin;	Waarmee;	Waarop

Die haarkapper sny Simon se hare met sy skerp skêr.
Begin só: ... sny die haarkapper Simon se hare? (1)
- 4.9 Skryf die sin in die LYDENDE VORM oor.
Die haarkapper sny Simon se hare.
Begin só: Simon se hare ... (1)
- 4.10 Daar is 'n paar dinge in die prentjie wat vir Simon bang maak. Noem EEN ding in hierdie prentjie, wat jy dink, vir Simon bang maak. (1)
[10]

VRAAG 5**5.1 TEKS F: LEESTEKS**

Lees die teks hieronder en beantwoord die vrae.

Hiëna**Aap****Haas****DIE HIËNA LEER SY LES**

- 1 Lank gelede het Hiëna in 'n (5.1.1) vlak gat geval. Aap het Hiëna hoor roep:
- 2 "Help my asseblief, (5.1.2) meneer Aap!"
- 3 Aap het 'n (5.1.3) goed hart gehad. Aap het sy stert in die gat laat (5.1.4) sak
- 4 en Hiëna uitgehelp. (5.1.5) Hiëna het vir Aap gevra om hom huis toe te dra.
- 5 Aap het Hiëna (5.1.6) (op/agter/teen) sy rug tot by Hiëna se huis gedra.
- 6 Hiëna was honger en wou toe vir Aap opeet. Aap was (5.1.7) bang.
- 7 (5.1.8) Aap en Hiëna het in Aap se huis baklei. Aap het hard geskree, maar
- 8 die ander diere het hom nie gehoor nie.
- 9 Net Haas het vir Aap hoor skree. (5.1.9) Haas het gevra wat aangaan. Aap
- 10 het vertel wat gebeur het.
- 11 Haas het na albei se (5.1.10) storie geluister en toe aan 'n slim plan gedink.
- 12 Haas het vir Aap gevra of hy vir Hiëna kan dra. Aap het ja gesê. Haas het vir
- 13 Aap gesê (5.1.11) ... Hiëna terug ... dra na die gat toe.
- 14 Aap het Hiëna teruggedra en hom in die gat teruggegooi. Hy het toe
- 15 teruggeloop na sy eie (5.1.12) huis toe.
- 16 Niemand wou Hiëna help nie en hy het lank gesukkel om uit die gat te kom.
- 17 Daarom hoor ons Hiëna soms nog (5.1.13) in die nag (5.1.14) hyl.

[Verwerk uit: *Wonderlike Afrika*]

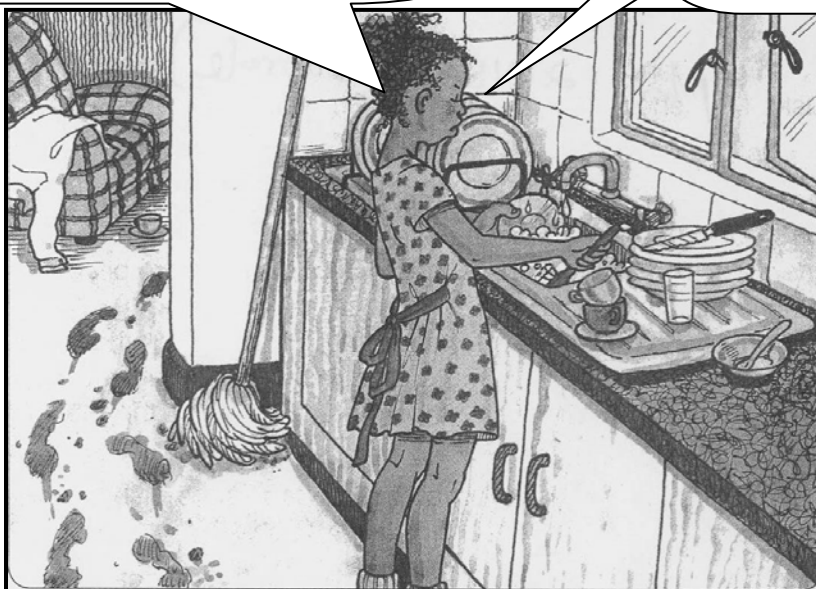
- 5.1.1 Gee die ANTONIEM van “vlak”. (Reël 1) (1)
- 5.1.2 Skryf die AFKORTING vir “meneer” neer. (Reël 2) (1)
- 5.1.3 Gee die korrekte VORM van “goed”. (Reël 3) (1)
- 5.1.4 Gebruik die woord “sak” in ’n sin sodat dit ’n ANDER BETEKENIS het. (Reël 3) (1)
- 5.1.5 Skryf die sin in die TEENWOORDIGE TYD oor.
Hiëna het vir Aap gevra om hom huis toe te dra.
Begin só: Hiëna ... (1)
- 5.1.6 Kies die korrekte VOORSETSEL tussen hakies. (Reël 5) (1)
- 5.1.7 Gee die INTENSIEWE VORM vir “bang”. (Reël 6) (1)
- 5.1.8 Skryf die sin in die ONTKENNENDE VORM oor.
Die diere het baklei.
Begin só: Die diere ... (1)
- 5.1.9 VERBIND die sinne met die woord tussen hakies.
Haas het gevra wat aangaan. Aap het vertel wat gebeur het.
(daarom) (1)
- 5.1.10 Skryf die MEERVOUD van “storie” neer. (Reël 11) (1)
- 5.1.11 Voltooi die INFINITIEF. Skryf die hele sin oor.
Haas het vir Aap gesê ... Hiëna terug ... dra na die gat toe. (1)
- 5.1.12 Gee die VERKLEININGSVORM van “huis”. (Reël 15) (1)
- 5.1.13 Gee EEN WOORD vir “in die nag”. (Reël 17) (1)
- 5.1.14 Gee die korrekte SPELLING van die woord “hyl”. (Reël 17) (1)

5.2 TEKS G: PRENT

5.2.2 (Sies/Foei tog), kyk hoe vuil is die vloer!

5.2.3 Ek is kwaad vir my broer omdat (hy/sy/hom) die vloer so vuil getrap het.

5.2.6 Ek sal elke dag in die kombuis help as Ma vir my 'n nuwe selfoon koop.

[Uit: Izakhono Zobomi, 3]

5.2.1 Kies die korrekte WOORD tussen hakies.

Sarie is besig om die (skottelgoed/wasgoed) te was. (1)

5.2.2 Kies die korrekte TUSSENWERPSEL uit die praatborrel hierbo.

Sarie dink: "(Sies/Foei tog), kyk hoe vuil is die vloer!" (1)

5.2.3 Kies die korrekte VOORNAAMWOORD uit die praatborrel hierbo.

"Ek is kwaad vir my broer omdat (hy/sy/hom) die vloer so vuil getrap het." (1)

5.2.4 Kies die korrekte VOORSETSEL tussen hakies.

Sarie het die vuil borde (op/agter) die wasbak gepak. (1)

5.2.5 Gee die korrekte TRAP VAN VERGELYKING vir die woord tussen hakies.

Die hoop borde is (hoog) as die koppies. (1)

- 5.2.6 Kies die korrekte ANTWOORD. Skryf slegs die vraagnommer (5.2.6) en die letter (A–D) neer.

Sarie se woorde aan haar ma is 'n voorbeeld van ...

- A manipulerende taal.
- B stereotipering.
- C partydigheid.
- D gevoelstaal.

(1)
[20]

TOTAAL AFDELING C: 40

AFDELING D: LETTERKUNDE**LUGSPIEËLINGS – Mycelie Pienaar**

Hierdie afdeling bestaan uit EEN VRAAG.

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: LUGSPIEËLINGS (20)

EN

VERHAAL B: TWEE GESINNE VAN LIZZIE MNQEBISA (20)**VRAAG 6****VERHAAL A: LUGSPIEËLING – Jackie Wolvaardt**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

“Joehoei,” Buster gooi sy gebalde vuus in die lug in en Rosina klou verward aan die sitplek vas.
 “Wil jy ons verongeluk?” skree sy benoud.
 “Relax baby, ou Bus is in control, oh yes.”
 Hy skakel die radio aan en luide musiek ruk deur die motor. Rosina se voet tik op die maat van die tromme en haar bolyf wieg liggies saam.
 Swetsend skiet Buster by ’n ouerige dame in ’n volksie verby. “Moes vammelewe al oppie scrapheap gewees het met kar en al, ou koei!”

- 6.1 Wat het Rosina laat glo dat sy eendag ’n ster sou word? (1)
- 6.2 Waarheen moes Rosina vir ’n oudisie gaan? (1)
- 6.3 Watter plan het Buster gemaak om ’n motor in die hande te kry? (1)
- 6.4 Noem EEN rede waarom Rosina van haar huis af weggeloop het. (1)
- 6.5 Buster en Rosina het mekaar baie lank geken.
 Sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)
- 6.6 Kies die korrekte antwoord uit die blokkie hieronder om die sin mee te voltooi.
 Buster het Rosina beskryf as iemand wat ’n “bietjie square” was. Dit impliseer dat sy ... was.

modern; simpel; outyds	(1)

6.7 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die volgorde soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Buster het vir Rosina 'n vreemde drankie gegee.
- Buster het gesê dat Rosina sy niggie van die plaas af was.
- Rosina was skielik baie moeg en haar oë het toegeval.
- Rosina het saam met Buster van Blomvlei af weggehoop.

(4)

6.8 Kies elke keer die inligting uit KOLOM B om by die karakter in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (6.8.1–6.8.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.8.1 Joseph	A ... het voorgestel dat Rosina haar naam verander.
6.8.2 Die rooikopmeisie	B ... het vir Rosina teen Buster gewaarsku.
6.8.3 Die speurder	C ... het geglo dat Rosina genoeg straf gekry het met al die ontnugterings.
6.8.4 Mnr. Du Patsi	D ... het vir Rosina gesê om dadelik pad te gee.
	E ... wou weet of Rosina geld by haar het.

(4 x 1)

(4)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

“Wat soek 'n ordentlike kind soos jy by hierdie skuim?” wil een van die speurders weet en sy herken die man wat haar die vorige aand gewaarsku het. Rosina voel allesbehalwe ordentlik in die gekreukelde mini en laat haar kop sak.

Rosina sluk.

“Weet jy wat 'n pimp is?” vra 'n vroulike speurder.

Sy skud haar kop en die vrou sê stadig, “Dis iemand wat mense werf om hulle lywe te verkoop. Hy deel hulle inkomste.”

Rosina trek haar asem verskrik in.

6.9 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer (6.9) en die letter (A–D) neer.

Een van die speurders het na Buster en sy medepligtiges as “skuim” verwys. Wat het die speurder hiermee bedoel?

- A Hulle het daarvan gehou om te bad.
- B Hulle was slegte mense.
- C Hulle het daarvan gehou om te rave.
- D Hulle het in die stad gebly.

(1)

- 6.10 Wat, dink jy, moes Rosina eerder gedoen het om haar vaal, vervelige lewe beter te maak? (1)
- 6.11 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer (6.11) en die letter (A–D) neer.
- Watter boodskap dra hierdie verhaal oor?
- A Ouers moet strenger wees met hulle kinders.
 B Dis goed as kinders dikwels na raves toe gaan.
 C Ambisie en verveling kan kinders op verkeerde paaie lei.
 D Kinders luister slegs vir hulle ouers wanneer hulle neul en kerm. (1)
- 6.12 Hoekom, dink jy, was dit verkeerd van Rosina om weg te loop? (1)
- 6.13 Gee TWEE redes waarom jy dink dit verskriklik vir Rosina was toe sy agterkom dat Buster 'n pimp was. (2)

EN**VERHAAL B: TWEE GESINNE VAN LIZZIE MNQEBISA – Mycelie Pienaar**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Estrelita is omgekrap maar haar woorde is ernstiger as haar stem en Lizzie se geoefende ore tel dit dadelik op.

“Is seker so, maar jy moet regtig vandag by die vensters uitkom, ek kry vanmiddag mense en ek wil my nie skaam nie,” verander Estrelita die onderwerp. “Ek moet nog begin regmaak vir die Grahamstad-trippie ook.”

“Not to worry, ou Dâhl, alles is teen middag gespit en gepolish,” paai Lizzie, maar in die stilligheid wonder sy of ou Dâhl besef hoe hard sy werk. Dit is net altyd maak sus of doen so. Alles in goeie gees, maar tog.

- 6.14 Wat het Lizzie gedoen dat Estrelita kwaad vir haar was? (1)
- 6.15 Lizzie het gekla oor die harde werk.
 Wat kon Estrelita gedoen het om haar gelukkiger te laat voel? (1)
- 6.16 Kies die KORREKTE antwoord uit die blokkie hieronder om die sin mee te voltooi.
- Beate het een middag ... deur die venster vir Lizzie gegooi toe sy baie hartseer was.
oorbelle;	lekkergoed;	'n briefie
- (1)
- 6.17 Waar het die ekstra geld vandaan gekom as Lizzie vir skoolboeke moes betaal? (1)

6.18 Hoekom was die besoek aan Grahamstad veral vir Tanya so spesiaal? (1)

6.19 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die volgorde soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Estrelita-hulle het vyf dae later terug huis toe gekom.
 - Estrelita-hulle het almal by Ouma in Bloemfontein oorgeslaap.
 - Lizzie het haar stokvel, tee en lening vir haar komitee georganiseer.
 - Lizzie se kinders het in die gastekamer geslaap.
- (4)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

“Weet jy ooit waar om die kinders te kry?” Pa, soos alle goeie generaals, weet wanneer hy die stryd verloor het.
 “Ag natuurlik sal almal weet waar Soufie Basketi se crèche is. Ek glo sy’s net so ’n organizer soos ou Liz.”
 Soufie en al die kleuters hou die vreemde Kombi wat so onverwags daar opdaag langnek dop.

6.20 Dit was Lizzie se idee dat haar kinders opgelaai moes word.

Sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)

6.21 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer (6.21) en die letter (A–D) neer.

Die aanhaling “Pa soos alle generaals” uit die uittreksel is ’n voorbeeld van ...

- A ’n metafoor.
 - B kontras.
 - C ’n vergelyking.
 - D personifikasie.
- (1)

6.22 Kies elke keer die antwoord uit KOLOM B om by die karakter in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (6.22.1–6.22.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.22.1 Tanya	A ... het gedink dat Lizzie van verlange huil.
6.22.2 Estrelita	B ... het gesê dat dit ’n verrassing vir Lizzie was.
6.22.3 Soufie	C ... was bang dat die kinders sou uitvoel.
6.22.4 Beate	D ... het gevra waar Lizzie se kinders sou slaap.
	E ... het gevra waar al die kinders in die kombi sou sit.

(4 x 1) (4)

- 6.23 Hoekom, dink jy, was dit verkeerd van Boeta om sy ma te probeer dwing om nie vir Estrelita-hulle te werk nie? (1)
- 6.24 Waarom kan ons sê die titel, *Twee gesinne van Lizzie Mnqebisa*, pas by die gebeure in die verhaal? (1)
- 6.25 6.25.1 Wat dink jy van Lizzie? (1)
- 6.25.2 Hoekom dink jy so? (1)
- 6.26 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer (6.26) en die letter (A–D) neer.
- Watter les kan jy uit hierdie storie leer?
- A Kinders van alle kulture speel maklik met mekaar.
- B Verskillende kulture moet mekaar beter leer ken en verstaan.
- C Jy moet op jou eie kultuur se vreugdes en probleme konsentreer.
- D Werkgewers het minder regte as werknemers. (1)
- [40]**
- TOTAAL AFDELING D: 40**
- GROOTTOTAAL: 120**